

Maastricht University

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Zelfevaluatie rapport

Bachelor Rechtsgeleerdheid

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens	3
1. Profiel en ambitie van het programma	4
2. Reflectie op de vorige accreditatie en midterm	4
3. Evaluatie volgens de vier standaarden	5
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	5
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	6
Standaard 3: Toetsing	8
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	10
4. Studentenhoofdstuk	10
Beoogde leerresultaten	11
Onderwijsleeromgeving	11
Toetsing	12
Gerealiseerde leerresultaten	13
Sterke punten	14
Zwakke punten	14
5. Globale SWOT-analyse	15
Bijlage	17
MATRIX bachelor Rechtsgeleerdheid	17

Zelfevaluatie Bachelor Rechtsgeleerdheid

Administratieve gegevens

Instelling

Naam instelling:	Universiteit Maastricht
Status instelling:	Bekostigd
Resultaat instellingstoets:	Positief geaccrediteerd voor de periode 2019-2024

Rechtsgeleerdheid

Oriëntatie en niveau:	WO - bachelor
Aantal studiepunten:	180 EC
Specialisatiemogelijkheden:	n.v.t.
Locatie:	Maastricht
Variant:	voltijd
Joint programme:	n.v.t.
Onderwijstaal:	Nederlands
CROHO registratienummer:	50700

1. Profiel en ambitie van het programma

De bachelor Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit Maastricht (UM) wil studenten vormen tot academisch denkende en werkende, zelfstandige, onafhankelijke en kritische juristen die bijdragen aan het oplossen en voorkomen van complexe juridische en maatschappelijke problemen in een steeds veranderende wereld.

De opleiding kenmerkt zich door kleinschaligheid, probleemgestuurd onderwijs en een nadruk op het aanleren van juridische én professionele vaardigheden. De kleinschaligheid van de opleiding komt tot uitdrukking in de beperkte instroom, de kleine omvang van de belangrijkste werkvorm (de zogenaamde onderwijsgroepen), de compacte huisvesting in twee monumentale gebouwen en het laagdrempelig contact tussen staf en studenten. Daardoor ontstaat er voor staf en studenten een sfeer waarbinnen nagenoeg iedereen zich thuis kan voelen.

Om de unieke elementen van de opleiding te onderstrepen en om de opleiding blijvend te laten aansluiten bij de eisen van de hedendaagse arbeidsmarkt, is de opleiding met ingang van september 2020 ingrijpend herzien. Dit rapport heeft betrekking op dat herziene curriculum. Bij de curriculumherziening zijn de 'oude' eindtermen nagenoeg ongewijzigd gebleven. Het programma en de huidige eindtermen zijn in overeenstemming met de eisen van het Convenant Civiel Effect. Mede op basis van de input van de midterm-evaluatie in 2021 heeft in academisch jaar 2022-2023 een informele evaluatie van deze curriculumherziening plaatsgevonden die in academisch jaar 2023-2024 tot hernieuwde wijzigingen heeft geleid.

2. Reflectie op de vorige accreditatie en midterm

Het visitatierapport uit 2018 bevatte enkele aanbevelingen voor de bacheloropleidingen in het algemeen en enkele voor de bachelor Rechtsgeleerdheid in het bijzonder. Daarmee is rekening gehouden bij de herziening van het curriculum van de bachelor Rechtsgeleerdheid in 2020. De implementatie van deze aanbevelingen is in de midterm-evaluatie van 2021 getoetst.

De door de accreditatiecommissie in 2018 als sterk bevonden gespreks- en samenwerkingsvaardigheden alsmede de Engelse taalvaardigheden hebben ook in het nieuwe programma als onderscheidend element een plaats gekregen. De kritische opmerkingen over het beperkt aantal contacturen zijn ter harte genomen: mede als gevolg van de universitaire kwaliteitsafspraken is het aantal intensieve contacturen in kleine onderwijsgroepen van maximaal 15 studenten verhoogd van gemiddeld 6 naar 7 uur per week. Hoorcolleges werden in de eerste jaren na de herziening in 2020 – dus tijdens de coronapandemie – niet aangeboden in traditionele vorm. Met ingang van het kalenderjaar 2023 zijn deze colleges voor de meeste onderwijseenheden weer teruggekeerd, zodat het totaal aantal contacturen per week nu op 9 ligt.

De aanbeveling van de commissie uit 2018 om bij de toetsing het aandeel van tussentijdse opdrachten te vergroten, is uitgevoerd. Wel wordt nog gezocht naar het ideale aantal toets-momenten en naar de vorm daarvan, mede vanwege de nakijkdruk die zulke opdrachten met zich brengen voor docenten. Met het oog daarop heeft het faculteitsbestuur extra formatie vrijgemaakt. Tevens is besloten de nakijktermijn te verlengen van 5 naar 10 werkdagen.

De vorige visitatiecommissie beval verder aan om te onderzoeken of gekomen kan worden tot minder summatieve toetsen. Ook die aanbeveling is ter harte genomen. De faculteit heeft echter tegelijkertijd vastgesteld dat het Convenant Civiel Effect zulke summatieve toetsing voor de meeste leerdoelen noodzakelijk maakt. Alleen op die wijze kan de student immers aantonen dat hij aan alle eisen uit het convenant voldoet. Zeker als een student een juridische masteropleiding aan een andere Nederlandse faculteit wil volgen, is dat belangrijk. Dat laat onverlet dat, waar mogelijk, ook formatieve toetsing plaatsvindt, zoals in de professionele vaardighedenstroom van de herziene bacheloropleiding.

De commissie uit 2018 was van oordeel dat het (toenmalige) bacheloressay 'op voldoende gedegen wijze' plaatsvond, maar zag wel ruimte voor verbetering. Met name de transparantie en eenduidigheid van de beoordelingsformulieren kon volgens haar worden verbeterd, in het bijzonder de beoordelingsschalen en de ruimte voor toelichting. Verder vroeg de commissie aandacht voor onderzoeksmethoden als afzonderlijk beoordelingscriterium. Ten slotte stelde de commissie vast dat studenten (in theorie) een voldoende konden behalen voor het bachelor-essay terwijl de probleemstelling als onvoldoende werd beoordeeld. De commissie vond dat onwenselijk. Naar aanleiding van deze aanbevelingen is het bachelorscriptietraject (eindwerkstuk) geheel opnieuw vormgegeven.

De midterm-commissie constateerde in 2021 een kleine discrepantie tussen het ontwerp van de opleiding en de praktijk. Academisch jaar 2022-2023 is daarom besteed aan een uitgebreide gespreksronde door het Faculteitsbestuur met staf en studenten. Deze (eerder genoemde) informele evaluatie heeft geleid tot een serie van twintig aanbevelingen (op verzoek beschikbaar) die mede tot doel hadden de uitgangspunten van de opleiding beter te vertalen in de praktijk en tegelijkertijd de studenten meer houvast te geven. Daarmee wordt ook een aantal aanbevelingen van de midterm-commissie geïmplementeerd, zoals de aanbeveling om de verschillende rechtsgebieden binnen de onderwijsstroom nadrukkelijker te belichten en om aan studenten direct terug te koppelen wat er met hun feedback uit de evaluatiegesprekken gebeurt.

3. Evaluatie volgens de vier standaarden

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Missie en profiel

De bachelor Rechtsgeleerdheid is een academische bacheloropleiding die beoogt studenten wetenschappelijk te vormen en hen de nodige kennis, vaardigheden en inzichten in het recht bij te brengen zodat zij succesvol kunnen instromen in een nationale of internationale masteropleiding of, waar relevant, in staat zijn een (juridisch) beroep uit te oefenen dat een academisch bachelorniveau vereist.

Niveau en oriëntatie

Een bachelor Rechtsgeleerdheid is qua inhoud en oriëntatie inherent nationaal. Ten behoeve van nationale benchmarking is in 2015 door de Raad van Decanen Rechtsgeleerdheid een domeinspecifiek referentiekader opgesteld. De opleiding voldoet aan de daarin neergelegde eisen. Zowel op nationaal als op internationaal niveau zijn criteria vastgelegd op basis waarvan het niveau van een academische bachelor kan worden ingeschaald. Voor de formulering van de eindtermen van de opleiding is met name gekeken naar de Dublindescriptoren. Tevens is acht geslagen op het European Qualification Framework (EQF) en de Nederlandse implementatie daarvan in het NLQF. De eindtermen van de opleiding incorporeren de Dublindescriptoren en voldoen aan niveau 6 van zowel het

EQF en het NLQF. De curriculumherziening heeft – met uitzondering van toevoeging van ‘Wereldburgerschap’ – niet geleid tot wijziging van de eindtermen van de opleiding.

Afstemming met vakgebied en beroepenveld

De eindtermen voldoen aan de eisen zoals neergelegd in het Convenant Civiel Effect uit 2016. Dat betekent dat een bachelor in combinatie met een kwalificerende master toegang geeft tot de opleiding tot respectievelijk advocaat, officier van justitie of rechter. Voorafgaand aan de curriculumherziening is intensief gesproken met diverse vertegenwoordigers van het juridisch beroepenveld. Doel van deze gesprekken was de opleiding te laten aansluiten bij de noden van het beroepenveld. Ook nu is de faculteit veelvuldig in contact met het relevante beroepenveld en potentiële werkgevers. Diverse collega’s werken in de rechtspraak, bijvoorbeeld als advocaat of als rechter- en raadsheer-plaatsvervanger. In het onderwijs worden met enige regelmaat advocaten en notarissen betrokken, zoals in het huwelijksgoederen- en erfrecht, het burgerlijk procesrecht en het strafrecht. Ook via (de begeleiding van) stagelopende studenten houdt de opleiding contact met het beroepenveld. Op deze wijze wordt verzekerd dat de opleiding blijft aansluiten bij de verwachtingen van het beroepenveld.

Formulering beoogde leerresultaten

De leerresultaten van de bachelor Rechtsgeleerdheid zijn neergelegd in de eindtermen van de opleiding. Zij zijn als bijlage opgenomen in het Onderwijs- en Examenreglement. De bijlage operationaliseert de eindtermen per jaar. Zij omschrijft welke deelcompetenties een student binnen een bepaalde eindterm aan het einde van het eerste en het tweede jaar moet hebben behaald. Via een continue evaluatiecyclus – met docenten, Examencommissie en Opleidingscommissie – wordt geborgd dat de leerresultaten aansluiten bij het ambitieniveau.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Curriculum

De bachelor Rechtsgeleerdheid kent een semesterindeling. Onderwijsgroepen blijven daardoor gedurende een semester samen. Daarvoor is gekozen om studenten in een onderwijsgroep de tijd te geven elkaar beter te leren kennen, zodat een veilige leeromgeving ontstaat. Zeker voor probleemgestuurde onderwijs is zo’n veilige leeromgeving een voorwaarde.

De bacheloropleiding bestaat uit twee leerlijnen: een leerlijn juridisch onderwijs (de hoofdstroom van de opleiding) en een leerlijn professionele vaardigheden (zie curriculumoverzicht in separate bijlage). Beide leerlijnen worden hierna besproken, mede aan de hand van het onderwijs in het eerste semester van de opleiding.

Juridische hoofdstroom: de leerlijnen Systeem en Casus & Vaardigheden

De juridische hoofdstroom bestaat uit de onderwijsstromen ‘Systeem’ en ‘Casus & Vaardigheden’. In de onderwijsstroom Systeem komen vaksystematische aspecten van een rechtsgebied aan de orde. In de onderwijsstroom Casus & Vaardigheden werken studenten (mede op basis van die vaksystematische kennis) veelal aan één of enkele grote doorlopende casus. Doordat de casus zich van week tot week ontwikkelt, wordt de onderwijsgroep telkens voor nieuwe uitdagingen gesteld. Daardoor worden leerstukken verder verdiept. Tevens biedt dit gelegenheid om leerstukken van diverse onderwijseenheden met elkaar in verband te brengen. Zo volgen de studenten in het eerste semester een studente die een popfestival wil organiseren en daarbij in aanraking komt met leerstukken die onderdeel zijn van zowel de toetsstof van de onderwijseenheid ‘Inleiding bestuursrecht’ als van de onderwijseenheid ‘Inleiding privaatrecht’.

Met name in het eerste jaar wordt de onderwijsstroom Casus & Vaardigheden gecombineerd met juridische vaardigheidstraining. De integratie van dit vaardighedenonderwijs in de juridisch leerlijn maakt het mogelijk dat

studenten een opdracht maken die zowel inhoudelijk-juridisch als vanuit een vaardighedenperspectief kan worden beoordeeld. Denk daarbij aan presenteren, schrijven of pleiten. Zo dienen de studenten in het eerste semester een juridisch betoog te schrijven naar aanleiding van enkele aansprakelijkheidskwesties die aan de orde komen in de doorlopende casus. Het betoog wordt vervolgens beoordeeld voor zowel de onderwijseenheid 'Inleiding Privaatrecht' als voor de onderwijseenheid 'Vaardighedentraining I'.

Leerlijn Professionele Vaardigheden

Naast de juridische hoofdstroom is er een leerlijn Professionele Vaardigheden (PV). Daarin komen niet-juridische vaardigheden, zoals samenwerken, communicatie, feedback, zelfregulerende vaardigheden, studievaardigheden en wereldburgerschap aan de orde. Zo worden studenten voorbereid op de eisen die de arbeidsmarkt stelt. De leerlijn PV bestaat uit wekelijkse onderwijsgroepen van een uur van maximaal 15 studenten. Deze onderwijsgroepen staan onder begeleiding van een docent (coach). Studenten werken bijvoorbeeld in het eerste semester aan de ontwikkeling van de bovengenoemde professionele vaardigheden door middel van kleine opdrachten en reflecties. De opdrachten en reflecties worden verzameld in een portfolio dat aan het einde van het eerste semester wordt ingeleverd. Het doel van het portfolio is om informatie te verzamelen over het eigen kunnen van de student, zijn vooruitgang en ontwikkeling.

Voor de ontwikkeling en groei ten aanzien van deze vaardigheden is het van groot belang dat de student aanwezig is tijdens de bijeenkomsten en daaraan een actieve bijdrage levert. Daarom geldt voor Professionele Vaardigheden – anders dan voor de leerlijn juridisch onderwijs – een participatieverplichting (en daarmee een aanwezigheidsverplichting).

Uitzondering op de twee leerlijnen: semester 6

Om studenten de mogelijkheid te bieden op uitwisseling te gaan of een stage te lopen, wijkt de indeling van semester 6 af van de andere semesters. De wijze waarop studenten die keuzeruimte kunnen invullen, is geregeld in de Regeling Keuzeonderwijs Rechtsgeleerdheid (op verzoek beschikbaar). Verder schrijven studenten in dit laatste semester van de bacheloropleiding hun Eindwerkstuk. Daarin laten zij zien te beschikken over de vereiste wetenschappelijke oriëntatie. Om te borgen dat dit eindniveau wordt behaald, wordt – met name in de meer gevorderde opleidingsonderdelen – expliciet aandacht besteed aan discussies in de wetenschappelijke literatuur, door tijdschriftartikelen voor te schrijven en studenten dezelfde rechtsvraag op verschillende manieren te laten beantwoorden. Een onderdeel onderzoeksmethoden maakt deel uit van het Eindwerkstuk.

Studentbegeleiding en studeerbaarheid

Vanaf 2020 is er binnen de bachelor een pilot gedaan met een persoonlijk studieadvies. Kern van deze pilot was om de studievoortgang niet te bewaken via een externe prikkel (een dreigend negatief advies), maar door vergroting van het studiebewustzijn bij studenten. Daartoe werd in de leerlijn PV uitdrukkelijk aandacht besteed aan studievoortgang en studievaardigheden. Bovendien spraken de eerstejaars studenten tweemaal per jaar met twee stafleden. Studenten die onvoldoende studievoortgang boeken, hebben daarnaast aanvullende gesprekken. Indien nodig worden deze opgevolgd door gesprekken met studieadviseurs, studentdecanen, studentpsychologen en andere ondersteuners. Uiteindelijk leidde een en ander tot een persoonlijk studieadvies. Is dat advies negatief, dan zijn daaraan geen rechtsgevolgen verbonden. De Regeling Persoonlijk Studieadvies (op verzoek beschikbaar) werkt een en ander uit en bepaalt welk advies studenten wanneer krijgen.

Toen het einde van de looptijd van de pilot in zicht kwam, was een nauwkeurige meting van het effect van het persoonlijk studieadvies als gevolg van de coronapandemie niet mogelijk. Daarom is besloten om per 2024/25 terug te keren naar het klassiek BSA, zoals dat reeds bestond in de periode 2018-2020. Volgens deze regeling zullen studenten in hun eerste jaar 40 van de 60 studiepunten moeten behalen. De studievoortgangsgesprekken worden aan de nieuwe situatie aangepast (notitie studievoortgangsgesprekken op verzoek beschikbaar).

Hoewel sinds 2020 dus een bindend studieadvies ontbrak, kent de opleiding wel andere maatregelen die bewaken dat studenten pas met tweede en derdejaars onderwijseenheden starten als zij daarvoor over voldoende voorkennis beschikken. Daartoe bevat de OER zogenoemde volgtijdelijkheidseisen: deze bepalen welke onderwijseenheden uit het eerste jaar moeten zijn behaald om toegang te krijgen tot een onderwijseenheid uit een hoger jaar. Zo moeten studenten in het eerste jaar het onderdeel Inleiding privaatrecht halen om toegang te krijgen tot het privaatrechtelijk onderwijs in semester 4. Deze toelatingseisen zorgen ervoor dat studenten over voldoende voorkennis beschikken om succesvol een nieuwe onderwijseenheid te kunnen volgen.

In de zomer van 2023 rondde de eerste lichter studenten van de herziene opleiding Rechtsgeleerdheid hun bacheloropleiding af. Het is daarom nog te vroeg om conclusies te kunnen trekken over de meerjarige rendementscijfers van dat cohort.

Docententeam

De inhoudsverantwoordelijken van een semester (in andere opleidingen worden zij 'blokcoördinatoren' genoemd) komen onder voorzitterschap van de jaarcoördinator geregeld bijeen om de samenhang binnen het semester te bewaken. Jaarcoördinatoren zijn belast met de coördinatie tussen onderwijsonderdelen van één jaar, zowel binnen een semester als binnen de opleiding als geheel. De opleiding als geheel wordt aangestuurd door een opleidingsdirecteur, die daarbij wordt ondersteund door de jaarcoördinatoren. Ook de coördinator van de bacheloropleiding Fiscaal recht neemt aan dit overleg deel. Gezamenlijk bewaken zij de samenhang van de opleiding. Zij vergaderen wekelijks. De opleidingsdirecteur neemt op zijn beurt deel aan een wekelijks onderwijsoverleg dat wordt voorgezeten door de vice-decaan onderwijs. Aan dat overleg nemen deel: alle opleidingsdirecteuren, het hoofd van het opleidingsinstituut, de voorzitter van de examencommissie en de beleidsmedewerkers onderwijs. Tijdens het overleg worden faculteitsbrede onderwijsaangelegenheden afgestemd.¹

Docenten worden nadrukkelijk betrokken bij curriculumevaluatie zodat eventuele wijzigingen op draagvlak kunnen rekenen onder het docentencorps en voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid daarvan. Zo heeft de opleidingsdirecteur in de winter van 2023/24 een werkgroep ingesteld die het vaardighedenonderwijs zal evalueren, waarvan seniordocenten van alle capgroepen (dat wil zeggen: vakgroepen of departementen) lid zijn alsmede de coördinatoren van dat vaardighedenonderwijs.

In de afgelopen jaren heeft de Maastrichtse faculteit besloten een nieuwe impuls te geven aan de bestudering van het Nederlandse recht. Dat heeft onder meer geleid tot de benoeming van enkele hoogleraren en UD's wier onderzoek voornamelijk op het nationale recht is gericht. Het betreft onder meer de benoeming van hoogleraren op het gebied van het strafrecht, vermogensrecht, staatsrecht en bestuursrecht. Deze hoogleraren zijn uitdrukkelijk betrokken bij de inhoud van het onderwijs in de bachelor Rechtsgeleerdheid. Daardoor – en door het aanbieden van hoorcolleges – wordt tevens tegemoetgekomen aan de twijfel die de midterm-commissie had of senior staf voldoende zichtbaar is in het onderwijs van de bachelor Rechtsgeleerdheid. Door ondanks de semesterindeling de docentinzet te clusteren rondom onderwijsonderdelen die tot hun expertise behoren, wordt bovendien verzekerd dat docenten over voldoende inhoudelijke kennis beschikken.

Standaard 3: Toetsing

Stelsel van toetsing

De wijze van toetsing is vastgelegd in een toetsplan (zie algemene bijlage). Dit plan wordt vastgesteld door de Opleidingsdirecteur na advies van de jaarcoördinatoren. Zij voeren over dat toetsplan nauw overleg met de

¹ Desgevraagd kan de bezetting in de genoemde rollen aan de commissie beschikbaar worden gesteld.

inhoudsverantwoordelijken van de verschillende onderwijseenheden. Het toetsplan bevat per onderwijseenheid een overzicht van alle toetsonderdelen en hun weging. Daarnaast geeft het informatie over welke deelcompetenties wanneer worden getoetst en hoe deze verband houden met de eindtermen. Daarmee geeft het toetsplan inzicht in de toetsing van de leerlijnen in de opleiding.

De beoordelingscriteria voor elk toetsonderdeel worden zo veel mogelijk vooraf met studenten gedeeld. Dat gebeurt in elk geval bij de via Canvas afgenomen toetsonderdelen. Steeds vaker wordt dat gedaan door een beoordelingsrubric ter beschikking te stellen. In combinatie met een uitleg over het normantwoord en opmerkingen over veel gemaakte fouten fungeert de rubric na de toetsing als feedbackinstrument. Tevens vinden er collectieve nabesprekingen plaats waarbij de meest gemaakte fouten worden toegelicht en studenten de mogelijkheid hebben om over hun beoordeling met de corrector in overleg te treden.

De beoordeling van stages is in het academisch jaar 2022-2023 opnieuw vormgegeven. De stage (12 EC) maakt onderdeel uit van het keuzeonderwijs in het 6e semester van de bachelor Rechtsgeleerdheid. Binnen die keuzeruimte kan een student maximaal één van faculteitswege begeleide stage registreren. Alleen studenten die bij aanvang van de stage minimaal 110 EC binnen de bachelor Rechtsgeleerdheid (verwachten te) hebben behaald, komen voor het lopen van een stage in aanmerking. Om een stage te mogen lopen dient de student voorafgaand aan de stage concrete leerdoelen te formuleren die aan de eindtermen van de bacheloropleiding zijn gekoppeld. Vereist is verder dat de student tijdens zijn stage wordt begeleid door een academisch geschoold jurist die minimaal 5 jaar juridische werkervaring heeft. Na afloop van de stage levert de student een stageverslag in. Dat verslag omvat onder meer: een reflectie op het behalen van de vooraf opgestelde leerdoelen en een door de student en de stagebegeleider ingevuld beoordelingsformulier. De examenbevoegde medewerkers beoordelen vervolgens – aan de hand van de beoordelingsrubric in de canvasomgeving – of de student daadwerkelijk heeft aangetoond dat de afgesproken leerdoelen zijn bereikt.

Examencommissie

In het algemene hoofdstuk is reeds de werkwijze van de Examencommissie uiteengezet en zijn haar belangrijkste regels toegelicht. Voor de opleiding Rechtsgeleerdheid zijn geen relevante bijzonderheden met betrekking tot de Examencommissie te melden.

Toetsing van het eindwerkstuk

Een belangrijk deel van de eindtermen van de opleiding komt terug in het eindwerkstuk (18 EC). Het eindwerkstuk is een omvangrijk academisch werkstuk dat de student onder begeleiding van een examenbevoegde docent schrijft. Aan het begin van het academisch jaar leveren docenten thema's aan, waarna de student zich voor een van die thema's kan inschrijven. De student werkt vervolgens zelfstandig aan het ontwikkelen van een onderzoeksvraag. Om de student op weg te helpen, is er een module onderzoeksmethoden (3 van de genoemde 18 EC). Het betreft een volledig online ingerichte zelfstudiemodule. Daarin werken studenten individueel aan opdrachten, waarna zij in groepjes samenkomen om die opdrachten te bespreken.

Al in dit voortraject komt de student ook in contact met de begeleider die de student helpt om tot een onderzoeksvoorstel te komen. Dat onderzoeksvoorstel betreft in ieder geval – naar aanbeveling van de vorige accreditatiecommissie – een onderzoeksvraag en een omschrijving van de te volgen onderzoeksmethode. De student moet een voldoende beoordeling krijgen voor dit voorstel om daadwerkelijk aan het eindwerkstuk te mogen beginnen.

De student werkt vervolgens individueel aan het eindwerkstuk. Het werkstuk wordt beoordeeld door de begeleider van het eindwerkstuk en een onafhankelijke tweede beoordelaar. Beiden vullen, onafhankelijk van elkaar, een beoordelingsrubric in. Bij de beoordeling is daarmee vastgehouden aan het vierogen-principe, zoals de

commissie uit 2018 aanbeval. Inmiddels wordt deze rubric voor vrijwel alle schrijfpodochten in de bacheloropleiding gebruikt. Indien er een groot verschil bestaat tussen de verschillende beoordelingen, gaan de beoordelaars onder leiding van de inhoudsverantwoordelijke coördinator met elkaar in gesprek om tot een gezamenlijke beoordeling te komen.² De student geeft vervolgens een korte presentatie van diens eindwerkstuk en beantwoordt een aantal vragen ten overstaan van diens groepsgenoten en de beoordelaars op de Bachelor Onderzoeksdag, die een feestelijke afsluiting vormt van de bacheloropleiding. Het eindwerkstuk toetst daarmee belangrijke eindtermen uit zowel de juridische hoofdstroom als de vaardighedenstroom. De Regeling Eindwerkstuk (op verzoek beschikbaar) beschrijft deze procedure.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Eindwerken

Studenten ronden hun bacheloropleiding af met het eerder besproken Eindwerkstuk. Met het werkstuk geeft de student ervan blijk over een grondige kennis van het Nederlandse recht te beschikken en over de vereiste (onderzoeks)vaardigheden als academicus. Tijdens de presentatie en daaropvolgende vragensessie demonstreert de student zijn mondelinge vaardigheden. Daarmee zijn een belangrijk aantal van de eindtermen van de opleiding behaald. Het slagingspercentage voor het Eindwerkstuk is relatief hoog (82,4%); het gemiddeld cijfer was 6,8.

Alumni

Met het Maastrichtse bachelordiploma kunnen studenten doorstromen naar diverse masteropleiding aan allerlei universiteiten. Deze meeste studenten zetten hun studie echter voort in Maastricht. Zij geven in de masteropleidingen ervan blijk over voldoende voorkennis te beschikken om de master succesvol af te ronden.

4. Studentenhoofdstuk

Het studentenhoofdstuk heeft tot doel aan te geven hoe de studenten het programma ervaren en in hoeverre het voldoet aan de verwachte ILOs (Intended Learning Outcomes), de beoordeling van de onderwijs- en leeractiviteiten en de bereikte leerresultaten. Het studentenhoofdstuk is samengesteld en geschreven door de studentenvertegenwoordigers van de bachelor Rechtsgeleerdheid. Om een breder en vollediger beeld te krijgen van de perceptie en tevredenheid van alle studenten van de herziene bachelor Rechtsgeleerdheid,³ hebben zij een enquête ontworpen om studenten van de drie cohorten (2020-2021, 2021-2022, 2022-2023) te betrekken en te bevragen. De vragen van de enquête zijn opgesteld aan de hand van de doelen en doelstellingen van de vier standaarden, evenals de algemene verwachte prestaties en resultaten van het programma. De studentenvertegenwoordigers hebben de antwoorden gebruikt om hun bijdrage aan het verslag te oriënteren en te specificeren. Zowel de resultaten als de vragenlijst zijn op verzoek verkrijgbaar.

2 In geval het eindwerkstuk met cijfer 5 wordt beoordeeld, bestaat de mogelijkheid om het werkstuk te bewerken (remediëren) en opnieuw te laten beoordelen. Het eindcijfer is dan maximaal 6.

3 Studenten uit het oude curriculum zijn niet geënuquêteerd.

Beoogde leerresultaten

Op de open dag van de bachelor Rechtsgeleerdheid werd de volgende uitspraak gedaan: “Tijdens deze studie leer je een ander te overtuigen van jouw standpunt middels jouw taalgebruik.” Hier worden de belangrijkste vaardigheden van een jurist benadrukt, namelijk overtuigingskracht, motivatie en natuurlijk ook kennis en inzicht. Deze aspecten vormen dan ook de rode draad van de bachelor Rechtsgeleerdheid. Het was voor de studenten vanaf het begin al duidelijk dat dit de kern van de opleiding is.

Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het ontwikkelen van juridische kennis en toepassing ervan, alsmede het opdoen van juridische vaardigheden. Ook wordt er aandacht besteed aan de professionele ontwikkeling van de student. Deze componenten komen aan bod tijdens de onderwijsbijeenkomsten van Casus & Vaardigheden, Systeem en Leergang Professionele Ontwikkeling (thans: Professionele Vaardigheden). Hoe dit onderwijssysteem door de studenten wordt ervaren, zal in de volgende hoofdstukken duidelijk worden.

Onderwijsleeromgeving

Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO)

Maastricht University hanteert PGO als onderwijsdidactiek. Een onderwijsgroep⁴ bestaat uit maximaal 15 studenten. De samenstelling van de onderwijsgroep, tutor en rooster verandert tweemaal per jaar. In deze samenstelling neemt de student deel aan een drietal verschillende bijeenkomsten, gericht op de ontwikkeling van de verschillende kwaliteiten van de jurist. De intensiteit van deze kleinschalige manier van onderwijs leidt tot optimale informatieverwerking doordat de student wordt aangespoord actief te participeren. Tijdens de bijeenkomsten van Casus & Vaardigheden (LCV) wordt de kennis die de student heeft opgedaan, voornamelijk middels zelfstudie, toegepast op een casus. Zo leert de student hoe hij efficiënt problemen kan identificeren. De studenten zijn van mening dat deze methode een realistisch beeld van de praktijk schetst, waardoor de studenten daadwerkelijk worden voorbereid op de ‘echte wereld’. Het PGO-onderwijssysteem wordt zodoende als prettig ervaren.

De onderwijsbijeenkomst Systeem (LSY) biedt volgens de studenten een nuttige aanvulling op de LCV-bijeenkomsten. Bij LSY wordt ingegaan op de systematiek en samenhang van het recht. Zo ontstaat bij de student een duidelijk en overzichtelijk beeld van de wisselwerking van verschillende wetten en de componenten waaruit een wetsartikel bestaat. Dit inzicht vergemakkelijkt de toepassing van kennis op de betreffende casus.

In de bijeenkomsten van Leergang Professionele Ontwikkeling (LPO) wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van juridische vaardigheden van de student. Het vak is echter nog relatief nieuw en is dan ook nog in ontwikkeling. De studenten geven aan dat dit in bepaalde perioden aan de inhoud van het vak is te merken. Een dergelijke situatie doet zich bijvoorbeeld voor wanneer een onderwerp te lang over de bijeenkomsten wordt uitgespreid. De studenten zien het belang van het beoogde doel van LPO zeker in, maar de uitvoering is (nog) niet op alle aspecten optimaal.

In totaal dient een student dus 7 uur per week fysiek op de universiteit aanwezig te zijn. De LCV en LSY-bijeenkomsten kennen echter geen aanwezigheidsplicht. Dit kan ten koste gaan van een goede en volledige behandeling van de stof, waardoor aanwezige studenten hierdoor worden benadeeld. Het PGO-systeem valt of staat met goede participatie.

4 Engelstalige benaming voor (de elders gebezigde term) onderwijsgroep.

Het docententeam

Hoewel de rol van de tutor in een onderwijsgroep terughoudend is, hebben de docenten een grote invloed op de student. Wat het meest opvalt en daarmee ook de grootste invloed heeft op de student, is de inhoudelijke deskundigheid. De meeste docenten hebben ervaring in de beroepspraktijk. De student kan hierdoor over iedere kwestie met de docent discussiëren. Dit wordt als erg prettig ervaren en studenten worden hierdoor juridisch geprikkeld. Soms gaat zo'n discussie dan ook veel dieper en verder dan nodig is voor het onderwerp dat aan bod is, maar doordat de docent er zo op in kan gaan, wordt vertrouwen en ook enthousiasme aan de kant van de student gewekt. Verder zijn de studenten erg positief over de betrokkenheid van de docenten: er is persoonlijk contact tussen student en docent, de docenten zijn makkelijk te benaderen en de student merkt dat er daadwerkelijk naar zijn mening wordt geluisterd. Wanneer studenten ergens niet tevreden over zijn, merken zij dat ze met de kwestie bij de tutor terecht kunnen en voelen zij zich serieus genomen.

Doordat verschillende rechtsgebieden door elkaar gegeven worden, komt het voor dat tijdens een LCV-bijeenkomst de tutor niet altijd alle inhoudelijke kennis bezit over te behandelen stof, omdat het onderwerp niet aansluit bij het vakgebied van zijn/haar specialisatie. Tutoren proberen dit onderling op te lossen door te zorgen voor een collega tutor die als invaller een onderwerp behandelt waar de tutor zelf te weinig kennis over bezit.

Praktische vaardigheden

Hoewel het karakter van universitair onderwijs niet nadrukkelijk een hoge mate van praktijkgerichtheid omvat, biedt de opleiding toch een aantal mogelijkheden voor de ontwikkeling van praktische juridische vaardigheden. Bij LPO worden juridische vaardigheden ontwikkeld. Ook lijken de docenten de individualiteit/onafhankelijkheid van de studenten te stimuleren door hen aan te sporen op eigen initiatief bepaalde praktische vaardigheden te ontwikkelen, bijvoorbeeld door het bezoeken van een strafzitting. Daarnaast is er in jaar drie de mogelijkheid om stage te lopen. Toch wordt door studenten nog meer focus gevraagd ten aanzien van het aanleren van meer praktische juridische vaardigheden. Ten aanzien hiervan wordt later in dit hoofdstuk, onder het kopje 'zwakke punten', een suggestie gedaan.

Communicatie

De communicatie vanuit de faculteit – zijnde zowel de jaarcoördinatoren als de tutoren – wordt door de studenten niet altijd als positief ervaren. In de enquête/in de wandelgangen klinkt onduidelijkheid over opdrachten, roosterwijzigingen en tentamens. Doordat de onderwijsbijeenkomsten plaatsvinden in kleine groepen met verschillende tutoren, doet het zich wel eens voor dat verschillende onderwijsgroepen een andere mate van diepgang bereiken. Het risico hierbij is dat er verschillende interpretaties ontstaan ten aanzien van een onderwerp of opdracht, wat leidt tot onduidelijkheid bij de studenten. De studenten merken dat er geprobeerd wordt dit op te lossen door onder meer announcements van de jaarcoördinator en de mogelijkheid om vragen te stellen bij colleges, maar toch wordt het gebrek in overeenstemming tussen (verklaringen van) tutoren soms als storend ervaren.

Ten aanzien van bepaalde opdrachten komt het geregeld voor dat de resultaten niet of niet duidelijk zijn gecommuniceerd, alvorens het verband houdende tentamen plaatsvindt. Hierdoor zijn de studenten dan niet geheel op de hoogte in hoeverre ze de stof begrijpen en waar verbeterpunten liggen. Dit wordt ervaren als een gemiste kans, omdat de studenten op die manier niet optimaal zijn voorbereid voor het tentamen.

Toetsing

Volgens de studenten staan de onderwerpen die bij verslagen en opdrachten aan bod komen, en ook het niveau van het tentamen, in evenredig verband met de inhoud van de opleiding. Door verschillende vormen van toetsing aan bod te laten komen, wordt bijgedragen aan het toekomstperspectief van de student. De student wordt bij

schriftelijke opdrachten ook gestimuleerd juridisch jargon te gebruiken en leert conform de juridische leidraad te schrijven en verwijzen. Bij de mondelinge opdrachten worden presentatievaardigheden getoetst. De studenten stellen dat, doordat opdrachten zijn onderverdeeld in verschillende categorieën, een zo eerlijk en realistisch mogelijk beeld van hen kennis en kundigheid ontstaat. Volgens de studenten is deze verhouding evenredig aan de verwachtingen die aan ons in het onderwijs worden gesteld en schetst daarbij ook een realistisch beeld van de vereiste bekwaamheid van ons als toekomstig jurist. De wijze en kwaliteit van toetsing wordt over het algemeen positief ervaren.

Groepsopdrachten

Niet iedere student is echter even tevreden met de groepsopdrachten. Het kan zich voordoen dat een medestudent niet de motivatie toont en input geeft die zijn groepsgenoot wenst, het zogeheten 'freeriden'. Dit wordt door sommige studenten gezien als een belemmering, zeker aangezien dit invloed heeft op het eindcijfer van de groep van studenten. De tutores kennen dit fenomeen uiteraard ook en zijn alert op de samenstelling en het functioneren van groepen zodat de samenwerkingen zo goed mogelijk verlopen en de mogelijkheid aan de student wordt geboden om te groeien in de samenwerkingsvaardigheden.

Rubriek

Op Canvas is ten aanzien van ieder toetsonderdeel een op de opdracht aangepaste rubriek te vinden. De meningen van de studenten over deze rubriek zijn verdeeld. Enerzijds biedt deze rubriek enige handvatten voor de student wat betreft de beoordelingscriteria. Anderzijds bestaat bij het gebonden zijn aan een rubriek het risico dat bepaalde opdrachten die neigen naar een meer conceptuele manier van denken en schrijven, zich inhoudelijk niet voor zo'n toetsingskader lenen. Dan voelt het voor de student alsof zijn werk enkel wordt geïnspecteerd op bepaalde 'key words', terwijl de algehele indruk van het werk wordt verwaarloosd.

Moeilijkheidsgraad

De studenten zijn over het algemeen van mening dat de toetsing voldoende aansluit bij de inhoud van het onderwijs. Bij sommige tentamens ligt de moeilijkheidsgraad iets hoger dan bij andere, maar niet onrealistisch of onaanvaardbaar hoog. Zowel de onderwerpen die in het onderwijs aan bod komen, als de behandeling ervan, volstaan om de student voor te bereiden op tentamens en opdrachten waarop hij wordt beoordeeld.

Inzage

Verder is er altijd een moment van inzage voor tentamens en opdrachten. De student heeft daarbij ook de mogelijkheid individueel in gesprek te gaan met de corrector bij eventuele onduidelijkheden. Deze momenten zijn volgens de studenten effectief, omdat ze hierbij nog meer inzicht krijgen in hoe ze bepaalde vraagstukken een volgende keer beter kunnen aanpakken.

Gerealiseerde leerresultaten

Met betrekking tot de gerealiseerde leerresultaten is er nog onvoldoende informatie/materiaal beschikbaar om hier een uitgebreid oordeel over te kunnen vellen. Het eerste cohort van de hernieuwing van het curriculum zal dit studiejaar (2022-2023) afstuderen. Deze studenten hebben in hun laatste semester kunnen kiezen voor ofwel een uitwisseling naar het buitenland, een stage of het volgen van extra vakken.

Wat wel valt te constateren is dat de basis die voor de praktijk of een eventuele vervolgopleiding nodig is, in beginsel in het curriculum is verwerkt. De juridisch inhoudelijke onderdelen zijn opgenomen, evenals de bijkomende vaardigheden. In het geval van LPO valt te constateren dat de meest optimale vorm nog niet is bereikt, maar dat er sterke verbeteringen zijn – en worden – gemaakt na iedere evaluatie.

Met de leerbereidheid die de faculteit kent, valt daarmee goede hoop uit te spreken voor de leerresultaten zoals deze gerealiseerd gaan worden. De opleiding toont zich bereid te leren en verbetert daarmee keer op keer de kwaliteit van het onderwijs dat gegeven wordt.

Sterke punten

- De studenten zijn erg tevreden over de didactische vaardigheden en deskundigheid van de docenten. De kennis en kundigheid van de docenten wekt enthousiasme op bij de studenten.
- De benaderbaarheid en betrokkenheid van de docenten wordt ook door de studenten gewaardeerd. Het vertrouwen dat hiermee wordt gewekt, werkt stimulerend en motiverend. De studenten voelen zich serieus genomen en gezien.
- De toetsing is een sterk punt van de opleiding. De opdrachten en tentamenvragen sluiten voldoende aan bij de inhoud van het onderwijs. De studenten zijn van mening dat de stof die tijdens de bijeenkomsten wordt behandeld, hen inhoudelijk voldoende voorbereidt op de toetsing.
- Ook wordt het gegeven dat het tentamen in combinatie met opdrachten een eindcijfer vormt als prettig ervaren. Op deze manier kan de student eventueel zwakkere vaardigheden compenseren met sterke eigenschappen waardoor het beoogde resultaat alsnog behaald kan worden. De wijze en manier van toetsing schetst een realistisch beeld van de kwaliteiten die van de student als toekomstig jurist worden verwacht.

Zwakke punten

- Doordat er geen aanwezigheidsplicht bestaat (LPO buiten beschouwing gelaten) is de student afhankelijk van een actieve onderwijsgroep. Als studenten binnen de onderwijsgroep niet komen opdagen of slecht voorbereid zijn, heeft dit gevolgen voor de kwaliteit binnen de bijeenkomsten. De studenten die wel initiatief tonen worden hierdoor benadeeld. Daarnaast vindt er twee keer per jaar een roosterwijziging en wissel van onderwijsgroepen plaats. Als student ben je dus lang gebonden aan dezelfde groep en tutor.
- De communicatie wordt aangemerkt als een zwakker punt van de opleiding. Onduidelijkheid omtrent bepaalde opdrachten leidt ertoe dat de studenten in sommige gevallen niet goed weten wat van hen wordt verwacht.
- Het vak LPO wordt (nog) niet geheel als optimaal ervaren. De studenten zien het belang van het beoogde doel van LPO zeker in, maar de uitvoering is niet altijd toereikend. De studenten verlangen onder andere meer aandacht voor het aanleren van praktische vaardigheden. Dit kan worden verwezenlijkt bij LPO. De juridische vaardigheden die worden getoetst bij LCV mogen volgens de studenten nadrukkelijker aan bod komen bij LPO. Een voorbeeld van de bedoelde andere aanpak kan zijn het vak meer in te richten als een 'Skills lab'. Zo zou er effectief aan de professionele ontwikkeling van de student worden bijgedragen.

5. Globale SWOT-analyse

Sterktes

- De Maastrichtse bachelor Rechtsgeleerdheid onderscheidt zich van andere bacheloropleidingen Nederlands recht door haar opzet met drie onderwijsstromen (systeem, casus & vaardigheden en professionele vaardigheden) en door de gevolgde onderwijsmethode. De kern van het onderwijs wordt gevormd door de gemiddeld 7 intensieve contacturen per week in de vorm van onderwijsgroepen van maximaal 15 studenten. Daarmee biedt de Maastrichtse faculteit écht kleinschalig onderwijs. Tijdens die onderwijsgroepen vormt het probleemgestuurd-onderwijs steeds het uitgangspunt. Naast deze kleinschalige, intensieve onderwijsgroepen worden kennisclips en hoorcolleges aangeboden.
- Het nieuwe curriculum nodigt docenten uit om vakoverstijgend met elkaar in gesprek te gaan om de verschillende leerlijnen en af te stemmen wat van onze studenten in een bepaalde fase mag worden verwacht. Daarmee ontstaat bovendien een beter zicht op de mate waarin de leerresultaten van de opleiding worden gerealiseerd.
- De opleiding bevat een leerlijn professionele vaardigheden, waarin studenten zich langs een longitudinale leerlijn ontwikkelen tot juridische professionals met aandacht voor vaardigheden als samenwerken, feedback en communicatie, maar ook met aandacht voor zelfregulerende vaardigheden zoals plannen en studievaardigheden. Daarmee wordt aansluiting met het werkveld geborgd.

Zwaktes

- De Maastrichtse opleiding wil studenten stimuleren verbanden te leggen tussen verschillende rechtsgebieden. Zij doet dat vanuit de gedachte dat ook in de rechtspraktijk juridische problemen zich dikwijls niet tot één rechtsgebied beperken. De vertaling van deze complexe werkelijkheid naar het juridisch onderwijs blijkt echter niet eenvoudig. Dat geldt voor studenten omdat zij nog bezig zijn de kenmerken van een bepaald rechtsgebied onder de knie te krijgen. De herinvoering van hoorcolleges draagt eraan bij dat studenten het overzicht behouden.
- Een volledige curriculumherziening gaat bijna onvermijdelijk gepaard met onvolkomenheden in de uitvoering. De registratie van deeltijfers, de roostering voor een semester in plaats van voor een blokperiode en het vooruitplannen en bewaken van de onderwijsinzet zijn daarvan voorbeelden. Goede communicatie is dan belangrijk. In de studentenparagraaf wijzen de studenten daar terecht op. Inmiddels zijn belangrijke stappen gezet om deze implementatie-aspecten het hoofd te bieden, door te werken aan wijzigingen in de bedrijfssystemen (bijv. met betrekking tot de registratie van deeltijfers), door flexibiliteit van de ondersteunende staf (zoals bij de roostering) en soms door aanpassing van oorspronkelijke wijzigingsplannen (zoals het clusteren van de inzet van docenten rond onderwijsonderdelen die tot hun expertise behoren).
- Mede als gevolg van de beschreven curriculumherziening is de onderwijslast voor docenten hoog. Dat maakt dat keuzes moeten worden gemaakt: niet alle ambities kunnen steeds ten volle worden waargemaakt.

Kansen

- Professionele vaardigheden zijn een belangrijk onderdeel van de opleiding. Zij beogen de aansluiting met het werkveld te vergemakkelijken. Bij deze vaardigheden ligt de nadruk op *soft skills*, zoals plannen, het geven van feedback en samenwerken. Aansluiting met het werkveld kan echter ook plaatsvinden door nadere kennismaking met dat werkveld. Daar liggen kansen. In de winter van 2023/24 is een Werkgroep vaardighedenonderwijs ingesteld die zich onder meer daarover zal buigen. Haar rapport wordt voor de zomer verwacht. Ook wordt gewerkt aan een *college tour* met aansprekende juristen die verhalen over hun werkzaamheden.
- Goed academisch onderwijs vereist een krachtige wisselwerking met onderzoek. Hoewel de Maastrichtse faculteit een sterke onderzoekstraditie kent op het gebied van Europees recht en rechtsvergelijking, is haar profiel op het gebied van het Nederlandse recht minder sterk ontwikkeld. De faculteit is zich daarvan bewust. Recent zijn daarom enkele hoogleraren benoemd met een focus op de Nederlandse rechtsorde. De oprichting

van een onderzoekscentrum met die focus in het voorjaar van 2024 beoogt dit type onderzoek verder te versterken. De verwachting is dat daarvan tevens een kwaliteitsimpuls voor het onderwijs in de Bachelor Rechtsgeleerdheid zal uitgaan.

Bedreigingen

- Het Maastrichtse PGO-onderwijs vereist actieve participatie van studenten in onderwijsgroepen. De gedachte is dat de studenten niet alleen aanwezig zijn om zelf te leren, maar ook zodat anderen van hen kunnen leren. Daarvoor is een goede opkomst tijdens onderwijsgroepen vereist. Aanwezigheid is echter niet verplicht (met uitzondering van de onderwijsstroom Professionele Vaardigheden, zie hierna). Dat past binnen de onderwijsfilosofie dat studenten zelf eigenaar zijn van hun leerproces. Het nadeel is dat onderwijsgroepen niet optimaal bezet zijn, waardoor het realiseren van de uitgangspunten van het PGO-systeem wordt bemoeilijkt.
- Zoals elke juridische opleiding in Nederland heeft ook de Maastrichtse rechtenopleiding een belangrijke regionale functie. Omdat de Nederlandse regio rondom Maastricht beperkt is en omdat de Limburgse bevolking vergrijsst, neemt de instroom van het aantal studenten langzaam iets af. Het is daarom voor de faculteit van groot belang om ook studenten uit andere delen van Nederland te werven. De vernieuwde bacheloropleiding, gecombineerd met een wervingsprogramma, zijn mede daarop gericht.

Bijlage

MATRIX bachelor Rechtsgeleerdheid

Onderwijsseenheid ►	Jaar 1										
	Inleiding Grondslagen en Methodes van het Recht (3 EC) – MET1100	Inleiding Privaatrecht (10 EC) – PRI1101	Inleiding Bestuursrecht (5 EC) – PUB1101	Inleiding Belastingrecht (3 EC) – TAX1100	Vaardigheidstraining I (6 EC) – MET1101	Inleiding Staatsrecht (5 EC) – PUB1102	Inleiding Internationaal Recht (3 EC) – IERT1101	Inleiding Europees Recht (3 EC) – IERT1102	Inleiding Strafrecht (10 EC) – CRI1101	Vaardigheidstraining II (6 EC) – MET1102	Professionele Vaardigheden jaar 1 (6 EC) – LPO1100
A. Kennis Inzicht											
i. Nationaal/internationaal/Europees Recht	E	E	E	E		E	E	E	E		
ii. Doorwerking internationaal/Europees Recht	E					E	E	E	E		
iii. Metajuridische aspecten	E					X					
iv. Basiskennis niet-juridische vakgebieden											
B. Toepassen - Oordeelsvorming - Presentatie											
i. Casus oplossen (destillieren/selecteren/oplossen)	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	
ii. bronnen verzamelen analyseren en kritisch beoordelen	X	E	E	X	E	E	E	X	E	E	
iii. juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E	E	E	X	E	E	E	E	E	E	
iv. substantieel wetenschappelijk stuk schrijven	X	X	X		E	E				E	
v. Mondelinge en schriftelijk communiceren over juridische vragen problemen argumentatie en oplossingen;	E	E	E	X	E	E	E	E	E	E	E
vi. problemen benaderen vanuit verschillende invalshoeken	E	X	X		E	X	X	X	X	E	E
vii. herkennen rol van eigen normen en waarden patroon					E					E	E
viii. Gebruik van Nederlands en/of Engels	X	X	X		E	X			X	E	X
C. Leervaardigheden											
i. Plannen uitvoeren en evalueren van eigen aanpak leerproces										E	E
ii. In teams werken					E					E	E
iii. in staat zijn een masterprogramma te completeren	X										
iv. in staat zijn een beroep te kunnen uitoefenen waar een bachelor voor vereist is.	X										
v. in staat zijn om feedback te geven, te krijgen en te vragen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	E	E
D. Wereldburgerschap											
i. Wereldburger in maatschappij en internationale verbondenheid	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	E

Onderwijsseenheid ▶	Jaar 2												
	Staats- en bestuursrecht (10 EC) - PUB2031	Internationaal en Europees recht (10 EC) IER2031	Bestuurs- en Europees procesrecht (2 EC) – PUB2032	Internationaal Privaatrecht (3 EC) – PRI2024	Vaardigheidstraining III (2 EC) – METZ103	Verbintenissenrecht (7 EC) – PRI2034	Goederenrecht (7 EC) – PRI3021	Relatievermogensrecht en Erfrecht (3 EC) – PRI2011	Ondernemingsrecht (4 EC) – PRI3022	Failissementsrecht (3 EC) – PRI3023	Arbeidsrecht (2 EC) – PUB3016	Burgerlijk Procesrecht (1 EC) – LAW3020	Professionele Vaardigheden jaar 2 (6 EC) – LPO2100
Eindtermen ▼													
A. Kennis Inzicht													
i. Nationaal/internationaal/Europees Recht	E	E	E	E		E	E	E	E	E	E	E	E
ii. Doorwerking internationaal/Europees Recht	E	E	E	E		X					X	X	
iii. Metajuridische aspecten													
iv. Basiskennis niet-juridische vakgebieden													
B. Toepassen Oordeelsvorming Presentatie													
i. Casusoplossen (destilleren/selecteren/oplossen)	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
ii. bronnen verzamelen analyseren en kritisch beoordelen	E	X		E	E	X	X	X	X	X	X	X	
iii. juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	
iv. substantieel wetenschappelijk stuk schrijven	X	X		X	E								
v. Mondelinge en schriftelijk communiceren over juridische vragen problemen argumentatie en oplossingen;	E	E		E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
vi. problemen benaderen vanuit verschillende invalshoeken	X	X		X	E	X	X	X	X	X	X	X	
vii. herkennen rol van eigen normen en waarden patroon													E
viii. Gebruik van Nederlands en/of Engels	X	X		X	E								
C. Leervaardigheden													
i. Plannen uitvoeren en evalueren van eigen aanpak leerproces													E
ii. In teams werken													E
iii. in staat zijn een masterprogramma te completeren	X												
iv. in staat zijn een beroep te kunnen uitoefenen waar een bachelor voor vereist is.	X												
v. in staat zijn om feedback te geven, te krijgen en te vragen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	E
D. Wereldburgerschap													
i. Wereldburger in maatschappij en internationale verbondenheid	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	E

Onderwijsseenheid ►	Jaar 3					
	Straf- en Strafprocesrecht (10 EC) – CR13031	Grondslagen en Methodes van het Recht (10 EC) – LAW3068	Procesrecht (7 EC) – MET2203	Professionele Vaardigheden jaar 3 (3 EC) – LPO3105	Invulling keuzerimte (12 EC)	Eindwerkstuk (18 EC) – LAW3501
Eindtermen ▼						
A. Kennis Inzicht						
i. Nationaal/internationaal/Europees Recht	E		E			E
ii. Doorwerking internationaal/Europees Recht	E		E			
iii. Metajuridische aspecten		E				
iv. Basiskennis niet-juridische vakgebieden		E				
B. Toepassen Oordeelsvorming Presentatie						
i. Casusoplossen (destilleren/selecteren/oplossen)	E		E			
ii. bronnen verzamelen analyseren en kritisch beoordelen	E	E	E			E
iii. juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E	E	E			E
iv. substantieel wetenschappelijk stuk schrijven	X	X	X			E
v. Mondelinge en schriftelijk communiceren over juridische vragen problemen argumentatie en oplossingen;	E	E	E	E		E
vi. problemen benaderen vanuit verschillende invalshoeken	X	E	E			E
vii. herkennen rol van eigen normen en waarden patroon				E		
viii. Gebruik van Nederlands en/of Engels	X	X	X			E
C. Leervaardigheden						
i. Plannen uitvoeren en evalueren van eigen aanpak leerproces				E		X
ii. In teams werken	X		E	E		X
iii. in staat zijn een masterprogramma te completeren	X					
iv. in staat zijn een beroep te kunnen uitoefenen waar een bachelor voor vereist is.	X					
v. in staat zijn om feedback te geven, te krijgen en te vragen	X	X	E	E	X	X
D. Wereldburgerschap						
i. Wereldburger in maatschappij en internationale verbondenheid	X	X	X	E		

E = komt voor in het onderwijs en wordt getoetst

X = komt voor in het onderwijs